

Prilog I.

Prof. dr. sc. Đuro Zalar
Umirovljeni profesor Katehetskog instituta KBF-a
Rektor Crkve sv. Martina

Sjećanja na prof. dr. sc. Anu Gabrijelu Šabić

Moderator: Vi ste, profesore, nakon smrti Ane Gabrijele Šabić za Glas Koncila napisali njezin nekrolog. Taj nekrolog ne sadrži samo biografski opis životnog puta pokojnice. U njemu ste iznijeli i stručnu ocjenu njezina opusa. To znači da ste dobar poznavatelj pokojničina znanstvenog rada.

Đuro Zalar: O, ne, nije tako. Ja sam po struci dogmatičar i tek sam se rubno bavio katehetskom problematikom. Autor nekrologa postao sam stjecajem okolnosti. Kako je Gabrijelin sprovod bio u kolovozu, u vrijeme godišnjih odmora, u Zagrebu nisu bili prisutni katehetičari, dobri poznavatelji pokojničina opusa. Tako sam morao preuzeti taj posao, u kojem mi je u velikoj mjeri pružio pomoć i asistenciju profesor Josip Baričević, dugogodišnji bliski suradnik Gabrijele Šabić.

Moderator: Koji bi bili glavni naglasci u opusu Ane Gabrijele Šabić? Kako se može vrednovati njezino djelo?

Đuro Zalar: Njezin se doprinos, prema prosudbi Josipa Baričevića, očituje u četiri vida: 1) Gabrijelina temeljna izobrazba omogućila joj je da je na Katehetskom institutu mogla kompetentno voditi kolegije iz „područja metodike književnog odgoja i obrazovanja u suodnosu s metodikom religioznog odgoja i obrazovanja“. Polazeći od činjenice da su njezini kolegij uvršteni u nastavni program, „Katehetski institut se [time] svrstao u red veoma zapaženih srodnih ustanova u Europi“. 2) Gabrijela Šabić održala je mnoga izlaganja na znanstvenim i znanstveno-stručnim skupovima, kao npr. na katehetskim ljetnim školama, katehetskim zimskim školama i na teološko-pastoralnim tjednima. „Riječ je o ključnim izlaganjima za preustroj religiozno-pedagoške djelatnosti kateheta i katehistica na području Crkve u Hrvata.“ Nastupilo je dakle, novo doba i novo ozračje – „preustroj“ – u izobrazbi i djelovanju katehistica i kateheta. 3) U Katehetskoj radnoj ekipi Symbolon, koju je vodio Josip Baričević, stvarali su se novi udžbenici. Gabrijela je bila vrlo angažirana suradnica. U

tom stvaralačkom poduhvatu očitovala se njezina „originalnost u stvaranju izvornih udžbenika na području permanentne pastoralno-katehetske formacije te na području suvremene religiozne pedagogije i katehetike“. Svoju tvrdnju Baričević potkrepljuje udžbenicima Snagom Duha i Put u slobodu. Katekizam 6. 4) I na kraju, znan je njezin doprinos u sastavljanju osnovnoškolskih i srednjoškolskih vjeronaučnih nastavnih planova i programa. Tako je sudjelovala u izradbi prijedloga Plana i programa katoličkog vjerskog odgoja i obrazovanja u srednjoj školi. Nemjerljiv je njezin doprinos u izradbi Prijedloga novoga Plana i programa katoličkog vjeronauka u osnovnoj školi iz godine 1997./1998. Kao zaključnu misao o opusu Gabrijele Šabić možemo navesti ocjenu Josipa Baričevića: „Njezin opus govori o rijetko sposobnoj i profinjeno osjetljivoj ličnosti s obzirom na cjelovitost religiozno-katehetskog govora, te o nužnosti potrebe da ta spoznaja postane sastavnicom djelovanja svakog katehete i pastoralnog djelatnika danas.“ Te njegove riječi pokazuju da je dobro poznavao Gabrielu Šabić i njezino djelo i da ju je visoko cijenio.

Moderator: Profesorica Šabić bila je prva žena profesorica na Katehetskom institutu i na Katoličkom bogoslovnom fakultetu. Kako je to izgledalo u svakidašnjici?

Đuro Zalar: Ona je pripadala u prvu grupu zauzetih laika koji su se sedamdesetih i osamdesetih godina prošlog stoljeća uključivali u djelovanje Crkve u Hrvata. U nesigurnim uvjetima, uz teškoće i rizike, oni su radili posve predano i kompetentno. Kolegica Šabić radila je u Kršćanskoj sadašnjosti od 1974. do 1979. godine, na Katehetski institut je došla 1980. godine kao gost, a 1985. godine postala je stalni nastavnik. U Vijeću Katehetskog instituta bila je jedina ženska osoba – za Vijeće je to bilo zapaženo osvježenje. Mi, njezini kolege, srdačno smo je prihvatili te cijenili i uvažavali. Svoje zadatke je revno izvršavala. Izlaganja su joj bila dobra i zanimljiva, jasna i koncizna. Takova je bila i u diskusiji, u koju se doduše rijetko upuštala. Njezina prisutnost budila je ozbiljnost u radu i srdačnost u ophođenju. Katehetski institut imao je veliku autonomiju u okviru Katoličkoga bogoslovnog fakulteta. Naše sjednice bile su zanimljive i podulje, ponekad i burne. Gabrielu je i na sjednicama, kao i u pisanju udžbenika, djelovala u uskoj suradnji s Josipom Baričevićem. Na sveučilištu Gregoriana u Rimu kao studenti slušali smo predavanja uvaženog dvojca, poznatih dogmatičara Flick – Alszeghy, a u Zagrebu nas je dočekao katehetski dvojac Baričević – Šabić! Stekao sam dojam da su njih dvoje već i prije sjednice raspravljali o predmetima dnevnog reda i dogovorili se kako će se postaviti. Tako Gabrielu na Vijeću i nije puno govori-

la. Problem bi nastajao kada Baričevićev redovnički subrat pater Vlatko Badurina ne bi bio voljan prihvatiti izneseni prijedlog. Tada se Gabrijela odvažno i snažno uključivala u raspravu, pa i u polemiku, nepopustljivo držeći Baričevićevu liniju.

Moderator: Što je bilo ključno za njezin uspjeh?

Đuro Zalar: Kao prvo istaknuo bih njezinu kompetenciju u radu. U to ulazi ponajprije njezina temeljita i široka naobrazba: studij kroatistike i komparativne književnosti te studij na Institutu za teološku kulturu laika. Temeljnim se smatra njezin doktorski rad *Metodički pristupi interpretaciji lirске poezije u sustavu jezično-umjetničkog područja u višim razredima osnovne škole*. Disertacija je njezinu znanstveno-nastavnom i stručnom radu dala okvir i usmjerenje. Nadalje ističem njezinu ustrajnost u djelovanju: bila je energična i odlučna. Ona je, takav dojam sam stekao, davala zamah i u suradnji s Josipom Baričevićem, posebno u njihovu zajedničkom objavljivanju radova.

Moderator: Možete li na nam ispričati neku anegdodu ili neku aktivnost koja oslikava njezinu osobnost i profesionalnost?

Đuro Zalar: Jedan događaj zbio se ovako. Ranog, prohladnog i kišnog jesenskog jutra iz samostana trećoredaca u Odri vraćao sam se autom u Zagreb. Vozeći, iznenada sam na cesti nadomak samostana ugledao Gabrijelu kako pješice, prkoseći kiši, žuri u Odru na dogovoreni susret. Tih dana, naime, nije vozio autobus iz Zagreba u Odru. Jedino se moglo iz Zagreba poći linijom za Veliku Goricu i potom pješice do prilično udaljenog samostana. I danas mi je ta slika pred očima: umornog lica, pokisla, Gabrijela odvažno korača. Ni vremenska nepogoda nju ne može spriječiti u obavljanju posla. Snažno me se dojmila ta slika. Njezin smjeli korak toliko me zbunio da se nisam zaustavio da joj ponudim prijevoz. Da sam i stao, ona bi vjerojatno mahnula rukom i nastavila svoj put. I još jedan, posve tužan moment: par dana prije Gabrijeline smrti razgovarali smo telefonski, tada je boravila u Stubičkim Toplicama. Na moje pitanje što sada radi odgovorila je: „Spremam predavanja za idući tjedan.“ Posve zbunjen tim odgovorom razmišljao sam kako jedna nadarena i obrazovana, radina i karakterni osoba, tek u 50. godini života, nama tako drago i voljeno Božje stvorenje, pritisnuto bolešću malo-pomalo gubi svoje ljudske sposobnosti – sve, ama baš sve! I umire. A njezine bi kolege i nadalje željele imati je uza se!